

УДК 811'111'276.5

СЕМАНТИЧНІ АСПЕКТИ АМЕРИКАНСЬКОГО МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ

Т.О. Мизин, канд. філол. наук (Київ)

У статті розглядаються семантичні особливості американського молодіжного сленгу. Авторка стверджує, що молодіжний сленг є невід'ємною частиною молодіжної субкультури, одним із способів самовираження його носіїв. Підкреслюється, що сленгова лексика характеризується яскраво вираженою позитивною чи негативною оцінкою. Виділено лексико-семантичні групи, синонімічні ряди сленгової лексики. Виокремлено процеси в розвитку значення існуючих у нормативній мові лексичних одиниць при їх трансформації в молодіжний сленг.

Ключові слова: значення, лексико-семантична група, молодіжний сленг, оціночна конотація, синонімічний ряд.

Мизин Т.А. Семантические аспекты американского молодёжного сленга. В статье рассматриваются семантические особенности американского молодёжного сленга. Автор утверждает, что молодёжный сленг является неотъемлемой частью молодёжной субкультуры, одним из способов самовыражения его носителей. Подчеркивается, что сленговая лексика характеризуется ярко выраженной положительной или отрицательной оценкой. Выделены лексико-семантические группы, синонимические ряды сленговой лексики. Определены процессы в развитии значения существующих в нормативном языке лексических единиц при их трансформации в молодёжный сленг.

Ключевые слова: значение, лексико-семантическая группа, молодёжный сленг, оценочная коннотация, синонимический ряд.

Myzyn T.O. Semantic Aspects of the American Youth Slang. The article deals with semantic peculiarities of the American youth slang. The author states that youth slang is an integral part of youth subculture. It is stressed that slang is characterized by a pronounced positive or negative connotation. Lexico-semantic groups and synonymic rows of slang are singled out. The processes in the meaning development of the existing in the standard language lexical units during their transformation into slang are defined.

Key words: evaluative connotation, lexico-semantic group, meaning, synonymic row, youth slang.

Одним із найактуальніших питань сучасної лінгвістики є вивчення соціальної варіативності мовлення, специфіки використання мови представниками різних вікових та соціальних груп. Серед різних форм існування мови значна увага приділяється саме соціолектичному аспекту мови, який складається з мовних субстандартів різного ступеню кодифікованості, в тому числі молодіжного сленгу.

У цьому дослідженні під терміном „сленг” ми будемо дотримуватися визначення Т.Г. Нікітіної, яка вважає сленг соціальним різновидом мови, який характеризується, на відміну від загальнонародної мови, специфічною лексикою і фразеоло-

гією, а також особливим використанням словотворчих засобів [5, с. 4].

Актуальність вивчення американського молодіжного сленгу зумовлена як антропоцентричною спрямованістю сучасної лінгвістики, зростанням мовознавчого інтересу до лінгвістичних субстандартів, так і швидкою змінюваністю лексичного складу молодіжного сленгу, який на кожному етапі свого розвитку потребує нових досліджень.

Перед собою у цій розвідці ми ставимо за мету: характеристику семантичних особливостей сленгових лексичних одиниць англійської мови, виділення лексико-семантичних груп сленгізмів, синоні-

мічних рядів, семантичних процесів при трансформації нормативної лексики в молодіжний сленг.

Об'єктом дослідження є сленгізми, які функціонують у молодіжному середовищі США.

Предмет – семантичні особливості сленгових лексичних одиниць англійської мови.

Матеріалом дослідження слугують дані словників сучасного американського сленгу [8–10].

Починаючи з XVII століття в лінгвістиці активно обговорюється питання про вплив суспільства на мову. Ця проблема вивчалася такими мовознавцями, як Ш. Баллі, А. Мейє, Е. Картридж та іншими. Початки теоретичних студій над лексикою та фразеологією субстандартних мов сягають XIX століття. Активне вивчення особливостей субстандартного мовлення розпочалося в другій половині XX століття і набуло значного розвитку наприкінці століття.

Сленг є об'єктом лінгвістичних досліджень на матеріалі багатьох мов. Різні аспекти сленгу вивчали такі дослідники, як І.В. Арнольд, І.Р. Гальперін, Т.М. Беляєва, В.Д. Девкін, Н.А. Коловська, Дж. Дрейк, У. Лабов, Е. Картридж, С.Б. Флекснер, В. Фріман та інші. Значна кількість праць мовознавців (Р.В. Боднар, Т.С. Бакіної, В.О. Дорди, О.Є. Магюшенко, О.С. Христенко, О.В. Ясінської,) присвячена дослідженню особливостей сленгової лексики окремих соціально-вікових груп молоді.

Молодіжний сленг, як соціальний різновид мови, притаманний певній віковій категорії, являє собою окремий пласт національної мови, який відображає певною мірою рівень культури, освіченості, розвитку суспільства. Це лінгвістичний феномен, існування якого обмежене не тільки віковими рамками, а й соціальними. Дослідження лінгвістів показують, що особливий вплив на мовлення людини справляє середовище, в якому вона живе. Реалії життя, навчання, оточення впливають на формування молодіжного сленгу. Його роль швидко зростає в макросистемі англійської мови. Він є одним із джерел поповнення лексики американського варіанту англійської мови.

Молодіжний сленг є невід'ємною частиною молодіжної субкультури, одним із способів самовира-

ження його носіїв. Завдяки знанню особливої мови молоді люди почуваються особливими, відмінними від інших. Це лінгвістичне явище, яке характеризується не тільки певним колом його носіїв, але й набором умовних слів, фразеологізмів, особливою стилістичною зниженістю й експресивним забарвленням. Сленг молоді найбільш жваво реагує на події життя, підхоплює й відображає нові явища і змінюється в процесі перетворень. Це проявляється у творенні нею особливої мови, яка використовується цією соціальною групою.

Молодь, як носій молодіжного сленгу, є внутрішньо неоднорідною соціально-демографічною групою. Молодіжний сленг включає в себе лексичні одиниці з аксіологічним компонентом для позначення понять і явищ життя, вульгаризми, професійний жаргон. Використання сленгізмів викликано бажанням самоствердитися, є протестом проти одноманіття мовлення. Цей прошарок лексики характеризується великою кількістю одиниць, різноманіттям моделей семантичної варіації, широким діапазоном номінативних засобів, яскравою образністю й експресивністю.

Одним із джерел поповнення сленгу є літературна мова. Зазначимо, що як лексична база, вона використовується в більшості соціальних діалектів. Хоча значна частина одиниць молодіжного сленгу представлена лексемами, які є дублетами нейтральних або розмовних одиниць, для людей інших вікових категорій вони можуть бути незрозумілими. Наприклад, *fry* – *покарати*, *turkey* – *жертва вуличного пограбування*, *bone* – *гроші*. Ці лексичні одиниці відображають безпосередні, найважливіші сфери інтересу молоді. Вони роблять мову живішою, яскравою, виразною та образною.

У складі молодіжного американського сленгу можна виокремити лексеми, які об'єднуються в такі основні лексико-семантичні групи:

1. Алкоголь, наркотики (24%): *loadie* – *н'яниця*; *pummeled, trashed, bamboozled* – *н'яний*; *hooter* – *марихуана*; *flake* – *кокаїн*; *ret, bogue* – *цигарка*.

2. Флірт, кохання, секс (19%): *bag* – *фліртувати*; *boodle* – *обійми, поцілунки*; *crash, face* – *“відшумти”*; *homework* – *коханка*.

3. Дозвілля (18%): *fling, drag* – вечірка; *jam, rage, jive and juke* – гарно проводити час; *crawl* – танцювати; *kick* – розслаблятися, відпочивати.

4. Зовнішність (9%): *chick, peach* – красуня; *biddu, roach, scank, scuzz* – погануля; *stromagnon, malvin* – потвора (про чоловіка).

5. Інтелект, риси характеру (9%): *book smart, fossil* – розумник; *dumb-head, brain-dead, flake* – дурень; *crank* – дратівлива людина; *grunge, gweeb(o)* – зануда.

6. Предмети першої необхідності (8%): *grazing* – їжа; *chas, ches* – сірники; *stompers* – черевики; *shank* – ніж.

7. Злочинні чи хуліганські дії (5%): *scarf (up), scoff* – красти, поцупити; *flap, romp* – бійка між вуличними бандами; *turkey* – жертва вуличного пограбування.

8. Лексичні засоби вираження емоційного стану, які передаються вигуками (3%): тривога (*Chickie!* – Ховайся!), подив (*Bonk!* – Тю!), незгода (*Dude!* – Ні за яких обставин); схвалення (*Cool!* – Клас! Супер!); збентеження (*Sqeeps!* – ого!); огида (*barf, barf me out* – Фе!).

9. Соціально та культурно обумовлені явища (2%): *bone, ends* – гроші; *smoke* – долар; *sl ease* – жebraкувати, клянчити; *Z(ee)* – спати, дрімати.

10. Навчання (2%): *bust* – провалити екзамен; *crib course, snap course* – легкий навчальний курс; *squid, weenie* – зубрило; *cut-throat student* – відмінник; *pony* – шпаргалка.

11. Назви страв і напоїв (0,4%): *booze* – алкоголь; *boodle* – цукерки; *za* – піца; *jigger* – вершкове морозиво з фруктами, горіхами.

12. Аксіологічні характеристики (0,6): *diddly-dum, doggy, rocking, savage, wailing / whaling* – кльовий, крутий; *bunk, buttery, shady* – відстійний, задрипаний; *groovy, joany* – немодний; *pitpish* – модний.

Ми виявили також п'ять лексичних одиниць на позначення поліцейських (*five-O, lard, nab(s), Mickey Mouse, penny*) і дві лексичні одиниці на позначення поліцейської машини (*buzz, cherry-top*).

Таким чином, на основі зробленої вибірки, ми дійшли до висновку, що молоді люди найчастіше вживають слова, пов'язані з алкоголем, наркотиками, фліртом, коханням і сексом, дозвіллям. Назви страв, напоїв і аксіологічні характеристики є найменш частотними.

Наведені вище приклади показують, що сленгізми характеризуються яскраво вираженою позитивною чи негативною оцінкою. Як зазначає В.В. Нагель, оцінка є універсальною категорією, що виражає позитивне чи негативне ставлення мовця до змісту мовлення й реалізується в частинах слова, вигуках, модальних частках, повнозначних лексемах, словосполученнях, фразах, умовлених актах й аксіологічних категоріях [6].

Дослідниці О.Г. Васильєва і О.С. Рахматуліна вказують, що оцінка, як мовна категорія, виражається в семантиці різних засобів – фонетичних, лексичних, морфологічних, синтаксичних. Кожний рівень мовно-мовленнєвої структури здатен виражати оцінку своїм специфічним способом. Проте одним із основних рівнів є лексичний – сукупність слів різної частиномовної належності, що називають, виражають або повідомляють про наявність деякої оцінки та з нею пов'язаної емоції [1, с. 45].

Однією з особливостей сленгової лексики є властивість формувати широкі незамкнені ряди компонентів із спільною денотативною семою – синонім. Кожен член цього синонімічного ряду має певні семантичні й стилістичні відтінки. Часом сленг молоді характеризується комічним ефектом, а іноді й грубістю. Як засвідчили матеріали, найбільші синонімічні ряди утворюють сленгізми на позначення інтелектуальної сфери. Очевидно, що ті поняття, які мають найбільший синонімічний ряд, відтворюють найбільш актуальні теми спілкування побутового рівня. Ця сфера в картині світу молодіжного сленгу чітко розділена на два діаметральних полюси: здатність людини розбиратися в чомусь і її нездатність це зробити, обмеженість. Вибудовуються доволі потужні синонімічні ряди на позначення людей із низьким рівнем інтелекту, некімтливих (*flacker, goober, cretonoid, grind, gunner, gweeb(o)*), із високим рівнем інтелекту

(*anchorman, bone, shark, wonk, squid, throat student, weenie*).

Численні синонімічні ряди утворює лексика на позначення зовнішності людини. Причому лексичних одиниць на позначення некрасивих людей більше, ніж на позначення красивих. Можливо, це тому, що краса сприймається як щось ординарне, а недоліки завжди привертають увагу. Слід зазначити, що ознака красива / некрасива людина в молодіжному соціумі має яскраво виражене гендерне спрямування, особливо щодо жіночої статі. Із відібраних нами лексичних одиниць шістнадцять означають красиву жінку і лише одна – привабливого чоловіка. Можливо, це можна пояснити тим, що сленгову лексику частіше вживають чоловіки. Жінки намагаються уникати засобів, які можуть образити співрозмовника, прагнуть створити доброзичливу атмосферу. Чоловіки більш прямолінійні й категоричні, не завжди враховують інтереси співрозмовника.

Психічна сфера особистості в картині світу молодіжного сленгу представлена номінаціями, які характеризують психічні відхилення людини, втрату здорового глузду (*bonzo – схилений; meshugana – скажений; squirrel – дивак*). Такі лексичні одиниці вживаються частіше, ніж сленгізми на позначення стандартної поведінки.

Така сама тенденція спостерігається щодо вигуків, які надають експресивного забарвлення виразу, служать для безпосереднього вираження почуттів. Молодь частіше вживає вигуки, котрі виражають негативні емоції.

Крім цього способу вираження емоцій існує більше 100 іменників і прикметників із оціночною конотацією, які роблять мову молоді експресивною та емоційною. Конотація входить до семантики мовних одиниць і виражає ставлення суб'єкта мовлення до дійсності.

Прикладами прикметників із позитивною конотацією є такі: *чудовий, кльовий – chill, flash, howl, super, toast, wig* та ін..

Негативну конотацію мають такі лексичні одиниці: *мерзенний, огидний – bogue, grody, grungy, salty, scuzzy, trippy, zod* та ін..

Отже, молодіжний сленг активно поповнює словниковий склад, утворюючи антонімічні пари.

Наше дослідження підтвердило дані, що найбільш розповсюдженою є негативна конотація [2, с. 5; 4, с. 12]. Як бачимо, емоційно вираженому стану відповідають характерні зміни в загальній системі поведінки, виражені в певних фізіологічних зрушеннях, а також у змінах у системі мовної поведінки мовця [6, с. 14].

Нами зафіксовано також дві лексичні одиниці, які стали полісемантичними як сленгові одиниці. Виявлені нами слова мають як позитивну, так і негативну конотацію: *conehead – розумний; дурний і gnarly – чудовий; жахливий*. Полісемія – один із найважливіших чинників еволюції словникового складу на основі її внутрішніх ресурсів. Хоча, слід зауважити, цей чинник є не лише внутрішнім. Він залежить і від екстралінгвістичних умов.

Аналіз американських сленгізмів дозволяє виокремити такі процеси в розвитку значення існуючих у нормативній мові лексичних одиниць при їхній трансформації в молодіжний сленг:

1. Аксіологічні переосмислення зооморфізмів (30 %): *cow college – коледж у “глибинці”; drape are – мала дитина; pig – некрасива дівчина; pony – шпаргалка; rat around – байдикувати; shark – дуже здібний студент*.

2. Пейорація (20 %): *flake – дурень; flag – провалити курс; teat – дурень; beige – зануда*.

3. Нейтралізація (20 %): *book – наполегливо вчитися; hit – скласти іспит; later – до побачення*.

4. Амеліорація (15 %): *chill, neat – чудовий, прекрасний, вражаючий; wig, toast – чудовий*.

5. Поляризація аксіологічного значення (10 %): *savage – дикий > чудовий; mean – підлий > чудовий*.

6. Аксіологічні переосмислення від власних імен (5 %): *McDucks, Mickey D's – ресторан швидкого харчування; Melvin – нудна людина*.

Іноді переосмисленню підлягають не тільки окремі слова, а й вирази: *go to town – оскаженіти, get fonky – сваритися, green thumb – багатий*.

Таким чином, можна зробити висновок, що

найчастіше способом трансформації існуючих у нормативній мові лексичних одиниць у молодіжному сленгу є аксіологічні переосмислення зооморфізмів, пейорація, нейтралізація.

Серед вибраного корпусу аксіологічно маркованих лексичних одиниць є такі, які можуть включати декілька видів конотації: *whippersnapper* – нікчема (іронічність, пейоративність).

Вивчаючи студентський сленг, дослідник В.О. Дорда дійшов висновку, що більшість слів, що відносяться до студентського сленгу є похідними від професійних термінів [3, с. 191]. Ці дані підтверджуються й нашим дослідженням молодіжного сленгу в цілому. Прикладами таких утворень можуть бути: *prof* – *професор*, *psych* – *психологія*, *lit* – *література* та ін.

Слід зазначити, що молодіжний сленг характеризується швидкою мінливістю та постійним оновленням узв'язку з новими підростаючими поколіннями. Зі зміною одного модного явища, старі слова забуваються, їм на зміну приходять інші.

Американський молодіжний сленг є складним мовним утворенням, що відбиває соціально-психологічні особливості молодіжної субкультури, в якій, у свою чергу, знаходять відображення суспільно-політичні та економічні процеси.

Оскільки молодь загалом характеризується активною життєвою позицією, то мовні засоби спілкування, або сленгізми, мають тенденцію до поширення і входження до розмовної та нормативної лексики, а лексеми інших субкультур входять до молодіжного сленгу.

Висновки. Наше дослідження показало, що сленг є ефективним способом передавати свої думки, почуття, емоції за допомогою експресивних лексичних одиниць. До молодіжного сленгу можуть входити різні лексико-семантичні групи. Сленгові одиниці можуть утворювати синонімічні ряди. Серед сленгізмів переважають одиниці з негативною конотацією.

Перспективи подальшого дослідження. Наше дослідження не вичерпує всієї проблематики, пов'язаної з американським молодіжним сленгом. Перспективним вважаємо дослідження функціонування американського молодіжного сленгу, порівняльний аналіз семантичних особливостей американського, британського й українського сленгу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васильєва О.Г. Оцінні прикметники та прислівники в англomовному молодіжному дискурсі : гендерний аспект (на матеріалі телесеріалу „Друзі” / О. Васильєва, О.Рахматуліна // Збірник наук. праць КиМУ – ГДПШМ. Серія „Актуальні питання філології” – 2012. – Вип. 3. – С. 43–50.
2. Дембовська Л.М. Пряма і непряма композитна номінація в англійській мові : соціодискурсивний аспект : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 „Германські мови” / Л.М. Дембовська. – Харків, 2012. – 20 с.
3. Дорда В.О. Статус студентського сленгу та адгерентних груп англomовної ненормативної лексики / В.О. Дорда // Вісник СумДУ. – 2006. – № 3. – С. 188–192.
4. Коловская Н.А. Особенности функционирования американского студенческого сленга / Н.А. Коловская // Языкознание. – 2004. – № 2. – С. 9–12.
5. Молодёжный сленг : толковый словарь : более 12000 слов; свыше 3000 фразеологизмов / [авт. Никитина Т.Г.]. – М. : Астрель, 2007. – 910 с.
6. Нагель В.В. Різновиди оцінки як лінгвістичної категорії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.Nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/dlgum/2007_6/15.html.
7. Шаховский В.И. Категоризация эмоций в лексико-семантической системе (на примере английского языка : автореф. дис. на соискание учен. степени доктора филол. наук : спец. 10.02.19 „Теория языка” / В.И. Шаховский. – М., 1988. – 39 с.
8. Dictionary of Slang in North America, Great Britain and Australia / [авт.-уклад. Матюшенков В.С.]. – М. : Флинта, Наука, 2005. – 176 с.
9. NTC's Dictionary of American Slang and Colloquial Expressions / [R.A. Spears]. – NY. : NTC Pub. Group, 2000. – 560 p.
10. The Routledge Dictionary of Modern American Slang and Unconventional English / [T. Datzell, E. Partridge]. – NY. : Routledge, 2009. – 1104 p.